

IV Semester

Class: S.Y.B. A
Sub: Philosophy II
Social & Political Philosophy

Marks: 100
Time: 3hrs

**N.B: All questions are compulsory.
All questions carry equal marks.**

- Q.1** Attempt **any two** of the following. **20**
- A) Explain in detail socialist ideology.
  - B) What is anarchism? Discuss the possibility of anarchism.
  - C) Explain nationalism with its limitations.
- Q.2** Attempt **any two** of the following. **20**
- A) Discuss Isiah Berlin's positive and negative liberty.
  - B) Explain in detail Thomas Hobbes's negative concept of liberty.
  - C) Highlight the importance of civil disobedience techniques from the perspective of Martin Luther King.
- Q.3** Attempt **any two** of the following. **20**
- A) Explain the concept of equality and state proportional and numerical equality.
  - B) Discuss the similarities with Ronald Dworkin.
  - C) Elaborate on Mahatma Gandhi's philosophy of Sarvodaya and examine its relevance today.
- Q.4** Attempt **any two** of the following. **20**
- A) Examine Plato's views on justice as preservation.
  - B) Explain the nature of Robert Nozick's concept of justice.
  - C) Describe Dr. Ambedkar's idea of justice and evaluate its contemporary relevance.
- Q.5** Attempt **any two** of the following. **20**
- A) Cosmopolitanism
  - B) Jack Rousseau – Concept of liberty
  - C) Moral equality
  - D) Justice as fairness – John Rawls

वर्ग: द्वितीय वर्ष कला

IV Semester

गुण: १००

विषय: तत्त्वज्ञान २

वेळ: ३ तास

सामाजिक आणि राजकीय तत्त्वज्ञान

सूचना: सर्व प्रश्न अनिवार्य.

सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत .

प्र. १ पुढीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२०

अ) समाजवादी विचारधारेचे स्वरूप सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) अराज्यवाद म्हणजे काय? अराज्यवादाच्या शक्यतेची चर्चा करा.

क) राष्ट्रवाद त्याच्या मर्यादांसह स्पष्ट करा.

प्र. २ पुढीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२०

अ) इसाह बर्लिनच्या सकारात्मक आणि नकारात्मक स्वातंत्र्याची चर्चा करा.

ब) थॉमस हॉब्सची नकारात्मक स्वातंत्र्याची कल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.

क) मार्टिन ल्युथर किंग यांच्या दृष्टीकोनातून सविनय कायदेभंग तंत्राचे महत्त्व अधोरेखित करा.

प्र. ३ पुढीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२०

अ) समानतेची संकल्पना स्पष्ट करून, अनुपातिक आणि सांख्यिकीय समानता म्हणजे काय ते सांगा.

ब) रोनाल्ड डव्होर्कनप्रणीत समानतेची चर्चा करा.

क) महात्मा गांधींचे सर्वोदयाचे तत्त्वज्ञान विशद करून आजच्या काळातील त्याची प्रस्तुतता तपासा.

प्र. ४ पुढीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२०

अ) संरक्षण म्हणून न्याय यावरील प्लेटोच्या मतांचे चिकित्सक परीक्षण करा.

ब) रॉबर्ट नॉझिकच्या न्यायाच्या संकल्पनेचे स्वरूप स्पष्ट करा.

क) डॉ. आंबेडकरांची न्यायविषयक कल्पना वर्णन करून तिचे सद्यकालीन मूल्यमापन करा.

प्र. ५ पुढीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

२०

अ) विश्वबंधुत्ववाद

ब) जॅक रूसो – स्वातंत्र्याची कल्पना

क) नैतिक समानता

ड) निष्पक्षता म्हणजे न्याय-जॉन रॉल्स